

ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนางาน

โครงการ : การจัดทำระบบดิจิทัลประเมินความโปร่งใสและตรวจสอบ
การใช้ดุลยพินิจของกระทรวงแรงงาน

จัดทำโดย กลุ่มที่ 4

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรการพัฒนาข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษของกระทรวงแรงงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนางาน
(Work Development Concept Proposals)

จัดทำโดย ผู้เข้ารับการฝึกอบรม กลุ่มที่ 4
หลักสูตรการพัฒนาข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษของกระทรวงแรงงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

1. เลขที่ 9 นางวฒนพร เนียมสกุล	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายเศรษฐกิจการแรงงาน ระหว่างประเทศ
สังกัด กองเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
2. เลขที่ 15 นายสุทัศน์พงศ์ ฤกษ์จำนง	ตำแหน่ง รองหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
สังกัด ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
3. เลขที่ 16 นายเกรียงไกร ชัยศรี	ตำแหน่ง นักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ
สังกัด กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
4. เลขที่ 17 นายชูเกียรติ สารดี	ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการพิเศษ
สังกัด กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
5. เลขที่ 22 นางวาสนา จวงสอน	ตำแหน่ง หัวหน้าศูนย์บริหารข้อมูลตลาดแรงงานภาคตะวันออก
สังกัด กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน
6. เลขที่ 25 นางอุไร เหมทานนท์	ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการพิเศษ
สังกัด กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมการจัดหางาน
7. เลขที่ 31 นางณัฐวัลย์ น้ำทอง	ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการพิเศษ
สังกัด สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 28 สระบุรี
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
8. เลขที่ 33 นางสาวนพพรช ภูมิมา	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานชัยภูมิ
สังกัด สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานชัยภูมิ
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
9. เลขที่ 43 นางสาวภรมาศ เกษร	ตำแหน่ง นักวิชาการแรงงานชำนาญการพิเศษ
สังกัด สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดร้อยเอ็ด
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
10. เลขที่ 44 นางสาวกฤษณา โสภณติลก	ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการพิเศษ
สังกัด กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

1. โครงการ : การจัดทำระบบดิจิทัลประเมินความโปร่งใสและตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของกระทรวงแรงงาน

2. ที่มาและวัตถุประสงค์ (Background & Objectives)

2.1 ที่มา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 16 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562 มาตรา 9 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดเรื่องความโปร่งใสไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใสปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาครัฐต้องยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมุ่งเน้นให้บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนการมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายและภาคประชาชนร่วมมือกันป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบ

กระทรวงแรงงาน มีบทบาทและภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและบริหารจัดการแรงงานของประเทศ ภายใต้กรอบกฎหมายและแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารและคุ้มครองแรงงาน พัฒนาศักยภาพแรงงาน ส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ โดยแบ่งบทบาทออกเป็น 6 ด้านหลัก ตามพันธกิจ ได้แก่ 1.พัฒนากำลังแรงงานให้เป็นแรงงานศักยภาพสูง 2.ส่งเสริมการมีงานทำให้กับกำลังแรงงานทุกกลุ่ม 3.สร้างหลักประกันทางสังคม คุ้มครองแรงงาน และความปลอดภัยในการทำงาน 4.ส่งเสริมความร่วมมือด้านแรงงานระหว่างประเทศและด้านความมั่นคง 5.ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเป็นองค์กรประสิทธิภาพสูงพร้อมรับและปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลง และ 6.พัฒนาระบบการให้บริการด้านแรงงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้ (1) สำนักงานรัฐมนตรี (2) สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน (3) กรมการจัดหางาน (4) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (5) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (6) สำนักงานประกันสังคม และ(7) สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)

เพื่อเป็นการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานซึ่งมีภารกิจหลักในการใช้ดุลยพินิจ พิจารณา อนุมัติ อนุญาตสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการทุจริตความไม่โปร่งใส เช่น **กรมการจัดหางาน** การพิจารณาออกใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว การตรวจสอบการทำงานของคนต่างด้าว **กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน** การพิจารณาออกหนังสือรับรองให้เป็นศูนย์ประเมินความรู้ความสามารถ ตามมาตรา 26/4 (2) **กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน** การตรวจสอบสถานประกอบกิจการด้านคุ้มครองแรงงาน และด้านความปลอดภัยในการทำงาน จำเป็นต้องมีกลไกที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน และ**สำนักงานประกันสังคม** การจ่ายประโยชน์ทดแทนเงินเกินสิทธิ จากการดำเนินการตามภารกิจดังกล่าว ปรากฏว่าได้พบปัญหา (Problems) การใช้ดุลยพินิจ (Discretionary Power) : เจ้าหน้าที่บางส่วนอาจใช้ดุลยพินิจส่วนตัวในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ ซึ่งไม่มีเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจนและตรวจสอบย้อนหลังได้ยาก

ช่องว่างในการทุจริต : กระบวนการที่ยังเป็นกระดาษหรือระบบกึ่ง Manual ทำให้เสี่ยงต่อการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวก **ขาดการมีส่วนร่วม :** ผู้รับบริการไม่มีช่องทางในการสะท้อนความโปร่งใสในระดับรายบุคคลหรือกระบวนการอย่างทันที่ ซึ่งจากกระแสของเทคโนโลยีที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการหลอมรวมข้อมูลได้อย่างเชื่อมโยงกัน **ก่อให้เกิดโอกาส (Opportunities)** การนำเทคโนโลยี Data Analytics และ AI มาช่วยในการประมวลผลความผิดปกติของข้อมูล โอกาสในการเปิดเผยขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงานให้ประชาชนทราบแบบ Real-time เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจที่เกินขอบเขต

ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการยกระดับความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต ทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม เป็นที่พึงของประชาชนมีความน่าเชื่อถือไว้วางใจ และมีมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ กลุ่มที่ 4 จึงขอเสนอโครงการการจัดทำระบบดิจิทัลประเมินความโปร่งใสและตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของกระทรวงแรงงาน

2.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ลดช่องว่างในการทุจริตประหลาดมีขอบผ่านกระบวนการทำงาน แบบดิจิทัลเกิดการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม และยกระดับผลการประเมิน ITA ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน
- 2) เพื่อจัดทำระบบการจับเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันให้หน่วยงานใช้เป็นระบบ และแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

3. วิธีการดำเนินงาน (Implementation)

3.1 ขั้นตอนการทำงาน

- 1) ตรวจสอบกระบวนการ คัดเลือกภารกิจที่มีความเสี่ยงสูง (High Risk) กระบวนการที่มีผลกระทบสูง (High Impact) กระบวนการที่มีการบริการหรือผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก (High Volume) กระบวนการที่ได้รับเรื่องร้องเรียน โดยพิจารณาจากบริการที่มีการให้บริการที่มีจำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน
- 2) พัฒนาระบบประเมิน สร้างระบบที่บันทึกเหตุการณ์ตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ เชื่อมโยงกับข้อมูลหมาย/สร้างมาตรฐานโดยใช้คู่มือสำหรับประชาชน ในการให้บริการตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558
- 3) ระบบประเมินตนเอง (Self-Assessment) ที่จะนำไปใช้ได้กับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน จำเป็นต้องมีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นแต่มีมาตรฐานกลางที่เข้มงวด กำหนดกรอบดุลยพินิจ เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีภารกิจต่างกัน ขั้นตอนที่ 1 ระบุ "จุดเสี่ยง" ของการใช้ดุลยพินิจ โดยทุกหน่วยงานรวบรวมกระบวนการที่มีการอนุมัติ/อนุญาต/สิทธิประโยชน์ สร้างบัญชีรายการ "จุดตัดสินใจ" (Decision Points) ที่เจ้าหน้าที่ต้องเลือกปฏิบัติ
- ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาเกณฑ์คะแนน (Scoring Rubric) เปลี่ยนคำถามมาตรฐานให้เป็นตัวเลขที่วัดผลได้ โดยใช้เกณฑ์ 3 ด้าน ด้านกฎระเบียบ (Compliance) : มีระเบียบรองรับการตัดสินใจหรือไม่ ด้านหลักฐาน (Evidence) : มีการบันทึกเหตุผลในระบบดิจิทัลหรือไม่ ด้านระยะเวลา (Timeline) : การพิจารณาเสร็จตามกรอบเวลาที่กำหนด (Service Level Agreement) หรือไม่
- ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบโครงสร้างแบบประเมิน (Assessment Structure)
- ขั้นตอนที่ 4 จัดทำระบบจับเก็บข้อมูลดิจิทัล (Data Collection) ในรูปแบบ Web-Based Application เพื่อให้ทุกหน่วยงานนำไปใช้ในการประเมินตนเองรายเดือน/รายไตรมาส และมีช่องทางให้แนบหลักฐาน

เพื่อป้องกันการประเมินแบบทำเครื่องหมายเพียงอย่างเดียว ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบความถูกต้องแบบประเมินตนเอง ด้วยการสุ่มตรวจข้อมูลที่ประเมิน โดยมี Dashboard แสดงผลเพื่อเปรียบเทียบมาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงาน

- 4) ระบบประเมินจากภายนอก ติดตั้ง QR Code ณ จุดบริการเพื่อให้ผู้รับบริการประเมินความโปร่งใสทันที
- 5) ระบบแจ้งเตือนความเสี่ยง (Red Flag System) โดยใช้ AI ตรวจสอบพฤติกรรมหรือผลการพิจารณาที่ผิดปกติ และแจ้งเตือนผู้ดูแลระบบ เพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
- 6) วิเคราะห์ประเมินข้อมูลที่จัดทำว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ หากยังไม่เพียงพอ พัฒนาระบบเพื่อเพิ่มข้อมูลที่สำคัญ
- 7) อบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบ

3.2 กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับประโยชน์

- 1) บุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับและทรัพยากรที่ต้องใช้ (Results & Resources)

4.1 ผลที่คาดว่าจะได้รับและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น

- 1) กระทรวงแรงงานมีระบบดิจิทัลประเมินความโปร่งใสและตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของกระทรวงแรงงาน
- 2) กระทรวงแรงงานมีคะแนน ITA สูงขึ้น : ยกระดับคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ในภาพรวมของกระทรวงแรงงานให้ผ่านเกณฑ์เป้าหมาย (ร้อยละ 95 ขึ้นไป ตามแผนยุทธศาสตร์ปี 2568 - 2570)
- 3) ลดข้อร้องเรียน : จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเรียกรับผลประโยชน์หรือการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีขอบลดลงอย่างน้อย 20% ภายในปีแรกที่เริ่มใช้งาน
- 4) กระทรวงแรงงานมีธรรมาภิบาลข้อมูล มีฐานข้อมูลกลางที่ระบุเหตุผลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่อย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ 100%
- 5) ผู้รับบริการมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการทำงานของรัฐ ส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของกระทรวงแรงงานในระดับสากล (เช่น การประเมิน TIP Report)

4.2 ประมาณการงบประมาณ

งบประมาณ จำนวน 7,400,000.- บาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ลำดับที่	รายการ	งบประมาณ (บาท)
1	ค่าพัฒนาระบบ (Software Development) ออกแบบ UI/UX, ระบบฐานข้อมูล, ระบบวิเคราะห์ Red Flag และ Dashboard	6,000,000.-
2	ค่าจัดซื้ออุปกรณ์ (Hardware/Infrastructure) ค่าบริการ Cloud Server (รายปี) และอุปกรณ์ความปลอดภัยข้อมูล	800,000.-
3	ค่าฝึกอบรมและสัมมนา (Training) อบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานระบบและผู้บริหารทั่วประเทศ	100,000.-
4	ค่าธรรมเนียมและประชาสัมพันธ์ การจัดทำคู่มือ สื่อมัลติมีเดีย และกิจกรรมสร้างการรับรู้	500,000.-

4.3 ระยะเวลาดำเนินการ (Project Timeline)

ระยะเวลาดำเนินการโดยรวมประมาณ 1 ปีงบประมาณ โดยดำเนินการดังนี้

- 1) จัดตั้งคณะทำงาน และสำรวจกระบวนการที่มีการใช้ดุลยพินิจสูง จัดทำขอบเขตงาน (TOR) และจัดซื้อจัดจ้างผู้พัฒนาระบบ
- 2) พัฒนาและทดสอบ ออกแบบและพัฒนาระบบ Digital Transparency System ทดสอบระบบเบื้องต้น (UAT) และแก้ไขจุดบกพร่อง
- 3) นำร่องและอบรม เริ่มใช้งานจริงในหน่วยงานนำร่อง จำนวน 3-5 แห่ง จัดอบรมการใช้งานระบบให้กับเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้อง
- 4) ติดตาม ประเมินผล วิเคราะห์ผล สรุปผล รายงานผลการดำเนินโครงการ เปิดใช้งานครอบคลุมทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน และสรุปผลการดำเนินงาน รายงานตัวชี้วัด (KPIs)
